

Rahmet ve Cehennem

Cemil Bey: “Mesnevî-i Nûriye’nin 125. sayfasında geçen taammüm ile âmm kavramları arasında fark var mıdır? Eğer ikisi de ‘umûmî’ ve ‘genel’ anlamları taşıyorsa bu cümleleri nasıl anlayacağız?”

Mûsîbetin taammüm etmesi, mûsîbetin herkese bir gelmesi, herkesi kucağına alması, herkesi bir taciz etmesi, herkese bir sıkıntı vermesi, yani genelleşmesi demektir. Fakat böyle genele gelen mûsîbette, “Ben de emsâlim gibiyim” diyen ve yük altından kaçmak isteyen adam sadece kendisini kandırmaktadır. Birinci cümle yük altından kaçmak isteyen adamın vehmini ve yanılgısını anlatmakta, ikinci cümle ise bu yanılgıya karşı hakîkatin soğuk yüzü ile sıcak temas kurmaktadır. Yani mûsîbetin yalnızca kendisiyle sınırlı kalmayıp genele geldiğini görmekle tesellî bulmak isteyen adam, genele gelen mûsîbetteki katmerleşen acıyı başlangıçta nazara almamakta ve yanılmaktadır.

Gerçekte ise umûma gelen mûsîbetler, kişisel mûsîbetlerden daha acı olmakta, acısı ve eleme katmerlenmiş bulunmaktadır. İkinci cümle bu hakîkati ifâde etmektedir. Demek birinci cümlede ehl-i gafletin yanılgısı nazara verilmekte, ikinci cümlede ise bu yanılgıya karşılık hakîkatin gerçek ve soğuk yüzü gösterilmektedir.

Mûsîbetin umûma gelmesinin acıyı katmerleştirdiğini açıklarken, “çünkü” diyor Üstad Bedüzzaman, “kendisi gibi akrabâsı, ahabbı da o mûsîbete dâhildir. Çünkü insanın rûhu, ebnâ-i cinsiyle alâkadardır; ne kadar umûmî olursa, o kadar da eleme fazla olur.”¹

Mûsîbet yalnız kendisi ile sınırlı kalsaydı, acısı da kendisiyle sınırlı olacaktı. Fakat sevdiklerini de alacak şekilde herkese gelen mûsîbet, sevdiği her kişi ile birlikte bir kat daha artmış olarak acı ve elem vermektedir.

Mûsîbetin en büyüğü ve en dehşetlisi şüphesiz “sırf yokluk” mûsîbetidir. Üstad Bedüzzaman Hazretleri, Cehennem inancının inkârcı için bile aslında rahmet getirdiğini, çünkü neticede Cehennem de olsa bunun bir “varlık” olduğunu ve nihâyet “yokluktan kurtuluş” hükmünde bulunduğunu, bunun ise inançsızla bile bir nev’î merhamet demek olduğunu kaydeder. Bedüzzaman’a göre, Cehennem fikri

îmândan gelen lezzetleri korkusuyla kaçırmıyor. Çünkü Allah'ın rahmeti hadsizdir, sonsuzdur, her şeyi ve Cehennemi bile kuşatmıştır. Rahmet, korkan adama demektedir ki: “Bana gel! Tövbe kapısıyla gir!”

Tövbe kapısından Allah'ın rahmetine giren ve sığınan bir günahkârın, Cehennemin varlığından korkmayacağını, bilâkis Cennetin lezzetlerini tam hissedeceğini kaydeden Bedüzzaman Hazretleri, hakkına ve hukûkuna tecâvüz edilen hadsiz mahlûkâtın intikâmlarının da ancak Cehennemle alınacağını, böylece Cehennemin varlığının sayısız derecede hakkı gasp edilmiş mazlûma lezzet ve keyif vereceğini bildirir.

Üstad Bedüzzaman Saîd Nursî'ye göre; eğer sen dalâlette boğulup çıkamıyorsan, yine Cehennemin varlığı bin dereceâ€“senin vehminin düşündüğü ve korktuğu—“sırf yokluktan” daha hayırlıdır. Hattâ, Cehennemin varlığı bu sebeple kâfirlere, inkârcılara, inançsızlara ve her şeyin yok olacağını düşünüp korkudan ve dehşetten gözleri kararanlara da bir nev'î merhamettir. Çünkü kim olursa olsun; insan, hattâ yavrulu hayvan dahî, akrabasının, yakınlarının, sevdiklerinin, evlâdının, çocuklarının, dostlarının ve arkadaşlarının lezzetleriyle lezzetlenir, saadetleriyle mesût olur, mutluluklarıyla mutlu olur, sevinçleriyle sevinir. İztıraba ve mûsîbete düşen insan, en azından çok sevdiği yakınlarının kurtulmasını arzu eder! Eğer yakınlarının da aynı mûsîbetin pençesinde kıvrandığını öğrense, yıkımı ve acısı yakınları sayısınca katlanacaktır. Fakat onların kurtulduğunu öğrendiğinde azabı, ızdırabı ve acısı hafifleyecektir.

Şu halde bir inkârcı, inançsızlığı ve bâtil düşünceleri dolayısıyla ya ebedî yokluğa düşecek,—zâten ona dehşet veren korku da budur!—; ya da Cehenneme girecektir! Başka ihtimal yoktur! Dipsiz bir karanlık olduğundan kayıtsız şartsız şer olan yokluk ise, bu inkârcının nazarında, mutluluklarından lezzet aldığı bütün sevdiklerini, bütün akrabalarını ve yakınlarını da yokluğa mahkûm edecektir. Ki bu, binler derece Cehennemden ziyâde onun rûhunu, kalbini ve insanlık özünü yakıp, yandıracaktır.

Çünkü Cehennem olmazsa Cennet de olmaz! Her şey, her şey ve her şey onun inkârı nazarında kayıtsız şartsız yokluğa düşer. Oysa eğer bu inkârcı—kendisinin inanmadığı, fakat bir İlâhî merhamet gereği hazır bulundurulmuş—Cehenneme girse, yani “varlık” çerçevesinde kalsa, sevdiklerinin, yakınlarının, dostlarının ve akrabalarının ya Cennette olduklarını öğrenecek ve bundan sonsuz mutluluk duyacak, ya da varlık dâirelerinin birinde bir cihette merhamete mazhar olduklarını haber alacak ve yine mutlu olacaktır. Her iki ihtimâl de onun için, sevdiklerinin yok olup gitmesi açısından çok daha, çok daha ve çok daha memnûniyet verici olacaktır, yani merhametli olacaktır.

Demek hiç çâre yok, herkes, Cehennemin var olmasına taraftar olmalıdır. Çünkü Cehennem aleyhinde bulunmak yokluğa taraftar olmak demektir. Bu da kendisiyle birlikte hadsiz dostlarının ve sevdiklerinin de yok olmasına taraftarlık demektir.

Zaten de Cehennem, “sırf yokluk” demek değildir. Cehennem, mutlak hayır olan varlık dâiresinin Hâkim-i Zülcelâlinin hakîmâne ve âdilâne bir hapishânesi vazifesini gören dehşetli ve celâlli bir mevcut ülkesidir.²

Dipnotlar:

1- Mesnevî-i Nûriye, s. 125, 126

2- Asâ-yı Mûsâ, s. 43